

ANNA KOLASA

**DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA ODDZIAŁU NOWA HUTA
MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO W KRAKOWIE**

Nowohucki Oddział Muzeum Archeologicznego w Krakowie ma niezwykle bogatą tradycję sięgającą czasów budowy Kombinatu Metalurgicznego. Placówka, w ciągu swojej 70-cio letniej działalności, przechodziła różne fazy funkcjonowania. Przez pierwszych 20 lat istnienia prowadziła intensywne badania wykopaliskowe na stanowiskach w Nowej Hucie. W latach 70-tych XX w. Oddział zmieniał profil działalności. Mniejsze tempo inwestycji realizowanych w dzielnicy sprawiło, że główny nacisk położono na prace inwentaryzacyjne. W latach kolejnych do nadrzędnych zadań pracowników placówki należało porządkowanie dokumentacji, rekonstrukcja zabytków, ich opracowanie i publikowanie wyników badań. Jednocześnie, przez cały okres trwania nowohucka instytucja, równolegle do działalności naukowo-badawczej, prowadziła akcje upowszechnieniowe. Głównie polegały one na prelekcjach w szkołach.

Przez większą część swojego istnienia Oddział w Nowej Hucie funkcjonował w dość skromnych warunkach. W pomieszczeniu o powierzchni ok. 200 m², w bloku mieszkalnym na osiedlu Zielonym, odbywała się cała działalność merytoryczna placówki, która w szczytowym okresie zatrudniała nawet 30 pracowników (Górski 2010, 181).

Od 2007 r. Oddział mieści się w nowej siedzibie, w kompleksie dworsko-parkowym w Branicach. Przeprowadzka otworzyła nowe perspektywy rozwoju instytucji i pozwoliła z większym rozmachem realizować obowiązki związane z edukacją i popularyzacją archeologicznego dziedzictwa Nowej Huty.

Istotnym punktem działalności każdej placówki muzealnej jest udostępnianie zabytków publiczności. Oddział posiada niezwykle bogate zbiory, których część wyeksponowana jest w renesansowej rezydencji (tzw. lamusie). Oprócz wystawy stałej, poświęconej

garncarstwu prahistorycznemu, corocznie prezentowane są także nowe ekspozycje czasowe.

O rosnącym zainteresowaniu ofertą Oddziału świadczy frekwencja. W pierwszym roku po przeprowadze placówkę muzealną odwiedziły 372 osoby. W latach kolejnych liczba ta ulegała podwojeniu (por. **wykres 1**). Rekordową frekwencję Oddział zanotował w minionym, 2019 r. Liczba zwiedzających wystawy przekroczyła 4 tys. Zważywszy na lokalizację na peryferiach miasta i dojazd utrudniony przez trwające od kilku lat prace modernizacyjne związane z projektem „Nowa Huta – Miasto przyszłości” jest to liczba znacząca.

Zmiana lokalizacji Oddziału spowodowała otwarcie się nowych możliwości rozwoju. Obok głównej aktywności placówki, którą jest gromadzenie i opieka nad zbiorami, pojawiły się kolejne, ważne aspekty funkcjonowania Muzeum. Przede wszystkim, integralną częścią działalności instytucji stała się edukacja muzealna. Placówka organizuje wiele ciekawych zajęć dla dzieci i młodzieży. Celem zajęć, łączących w sobie elementy nauki oraz zabawy, jest przybliżenie zagadnień wiążących się z archeologią. W ich trakcie uczestnicy mają możliwość czynnego udziału w zaimprovizowanych badaniach wykopaliskowych. Mogą też lepić z gliny, pisać gęsim piórem niczym średniowieczny skryba czy układać mozaiki.

Prowadzone w Oddziale warsztaty cieszą się nie słabnącym zainteresowaniem, co obrazują dane przedstawione na **wykresie 2**. W latach 2009-2013 ilość przeprowadzonych zajęć kształtowała się na poziomie 40 rocznie. W latach 2014-2017 liczba zajęć edukacyjnych systematycznie rosła. Rekordowymi, pod względem liczby przeprowadzonych warsztatów edukacyjnych, okazały się lata 2018-2019. Wówczas liczba zajęć dla dzieci i młodzieży realizowanych w Oddziale przekroczyła 80 (w 2018 r.) i 90 (w 2019 r.).

Świadectwem zainteresowania ofertą edukacyjną Oddziału i dowodem na atrakcyjność zajęć jest wciąż wzrastająca frekwencja uczestników warsztatów. **Wykres nr 3** przedstawia dane liczbowe z lat 2007-2019.

Mimo iż podstawą funkcjonowania Oddziału w Nowej Hucie są olbrzymie zbiory materiałów archeologicznych, to placówka nie ogranicza się jedynie do gromadzenia zabytków i opieki nad nimi. Muzeum angażuje się w różnorodne wydarzenia, starając się zaspokoić potrzeby uczestników kultury. Oddział, poza udostępnianiem licznych zabytków i organizowaniem wystaw, jest miejscem spotkań, koncertów, wydarzeń plenerowych. Ich głównym celem jest przyciągnięcie publiczności i zwiększenie grona potencjalnych odbiorców. Wydarzenia, tj.: „Krakowski Piknik Archeologiczny”, „Zajrzyj do Huty” czy cykliczne koncerty muzyki klasycznej zyskały spore grono wielbicieli.

Nowohucki Oddział Muzeum Archeologicznego w Krakowie mieści się w XIX-wiecznym dworze. Niniejsza placówka, zatopiona w parkowej zieleni, stanowi dla zwiedzających, idealne miejsce wypoczynku od wielkomiejskiego szumu i zgiełku. O stopniu zainteresowania obiektem oraz jego ciekawą ofertą edukacyjną świadczy frekwencja odnotowywana na podstawie zakupionych biletów wstępu. Z roku na rok liczba odbiorców korzystających z propozycji Oddziału jest coraz większa.

Przez lata funkcjonowania instytucja prowadziła w sposób systematyczny działania zmierzające do wzbudzenia zainteresowania placówką, pozytywnego nastawienia wobec niej, a także pozyskania zaufania otoczenia. Czas na kolejne etapy rozwoju, aby Oddział miał szanse na urzeczywistnienie wizji i daleko-
siężnych zamierzeń.

LITERATURA:

Górski J.

2010 *Archeolodzy w Nowej Hucie. Sześćdziesięciolecie Oddziału Muzeum Archeologicznego w Krakowie*, Materiały Archeologiczne Nowej Huty 25, 179-184.

ANNA KOLASA

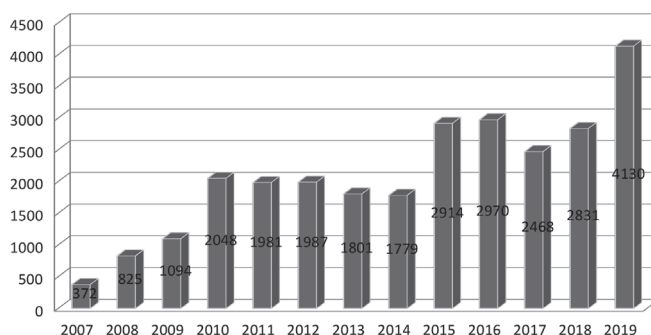
Popularizing activity of the Nowa Huta Branch of the Archaeological Museum in Kraków Summary

For a number of years of existence of the Nowa Huta Branch of the Archaeological Museum in Kraków, its objectives were changing. The branch was serving as a research base, warehouse for artefacts, area of tedious reconstruction works or a centre of popularization of archaeology. In 2007, the Branch

was moved from Nowa Huta to Branice (housing estate of Nowa Huta located on the outskirts of District XVIII). Change of location has resulted with opening up new perspectives of its development.

This article presents data concerning tourist traffic in the period of dozen years of its existence.

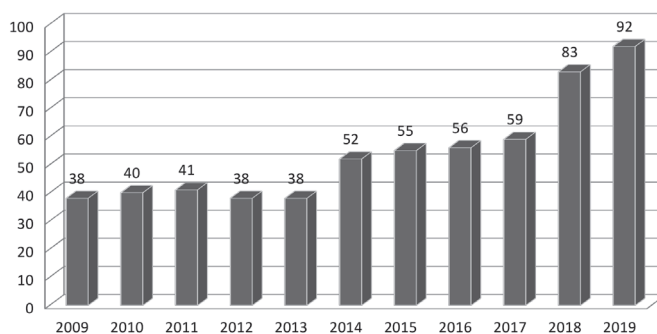
FREKWENCJA NA WYSTAWACH

Wykres 1 – Frekwencja na wystawach Oddziału MAK w latach 2007-2019
(źródło: opracowano na podstawie danych MAK)

Chart 1 – Attendance at exhibitions organized by the Nowa Huta Branch in the years 2007-2019
(source: based on data obtained from the Archeological Museum in Kraków)

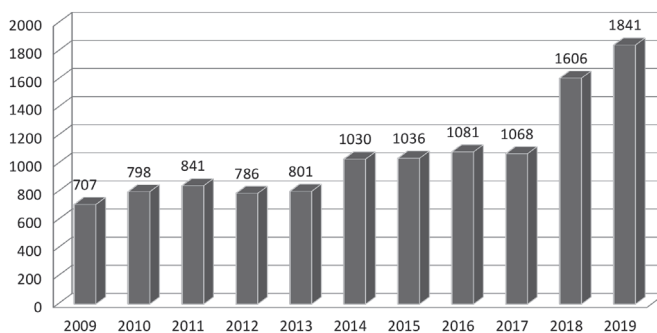
WARSZTATY EDUKACYJNE

Wykres 2 – Liczba warsztatów edukacyjnych przeprowadzonych w Oddziale MAK w latach 2009-2019
(źródło: opracowano na podstawie danych MAK)

Chart 2 – Number of educational workshops organized by the Nowa Huta Branch in the years 2009-2019
(source: based on data obtained from the Archeological Museum in Kraków)

UCZESTNICY WARSZTATÓW EDUKACYJNYCH

Wykres 3 – Liczba uczestników warsztatów edukacyjnych w Oddziale MAK w latach 2009-2019
(źródło: opracowano na podstawie danych MAK)

Chart 3 – Number of participants in educational workshops organized by the Nowa Huta Branch in the years 2009-2019
(source: based on data obtained from the Archeological Museum in Kraków)

